ODLOČBA KOMISIJE

z dne 8. decembra 2005

o odobritvi odstopanja, ki ga je zahtevala Nizozemska na podlagi Direktive Sveta 91/676/EGS o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

(notificirano pod dokumentarno številko K(2005) 4778)

(Besedilo v nizozemskem jeziku je edino verodostojno)

(2005/880/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov [1] in zlasti pododstavka (b) odstavka 2 Priloge III k Direktivi,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Če se količina gnoja, ki ga namerava država članica letno vnesti na hektar, razlikuje od količine, navedene v uvodnih stavkih odstavka 2 in pododstavka (a) Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, mora biti ta količina določena tako, da ne vpliva na doseganje ciljev iz člena 1 navedene direktive, in upravičena glede na objektivna merila, kot so v tem primeru dolge rastne dobe in posevki, ki sprejmejo veliko dušika.

(2) Nizozemska je 8. aprila 2005 na podlagi pododstavka (b) odstavka 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS pri Komisiji vložila zahtevek za odstopanje.

(3) Zahtevano odstopanje se nanaša na namen Nizozemske, da na kmetijah z vsaj 70 % travinja dovoli vnos 250 kg dušika iz živalskega gnoja na hektar letno. Navedeni zahtevek za odstopanje zadeva približno 25 000 kmetij in približno 900 000 hektarov površin na Nizozemskem.

(4) Nizozemska je sprejela zakonodajo za izvajanje Direktive 91/676/EGS, njene določbe pa prav tako veljajo za zahtevano odstopanje.

(5) Nizozemska zakonodaja o izvajanju Direktive 91/676/EGS vključuje standarde vnašanja tako dušika kakor tudi fosfata. Cilj standardov za vnos fosfata je do leta 2015 doseči ravnovesje pri gnojenju s fosfatom.

(6) Nizozemska je problem presežka hranil iz gnoja in mineralnih gnojil reševala s pomočjo različnih instrumentov politike ter v letih od 1992 do 2002 zmanjšala število govedi za 17 %, število prašičev za 14 %, število ovc in koz pa za 21 %. Deleža dušika in fosforja v gnoju sta se v letih od 1985 do 2002 zmanjšala za 29 % in 34 % v tem vrstnem redu. Presežka dušika in fosforja sta se v letih od 1992 do 2002 zmanjšala za 25 % in 37 % v tem vrstnem redu.

(7) Podatki o kakovosti vode kažejo, da se koncentracija nitratov v podtalnici in koncentracija hranil (vključno s fosforjem) v površinskih vodah zmanjšujeta.

(8) Iz tehničnih in znanstvenih dokumentov, ki jih je Nizozemska predložila v svojem obvestilu, je razvidno, da je ob optimalnem upravljanju s predlagano količino 250 kg dušika iz živalskega gnoja na hektar letno na kmetijah z vsaj 70 % travinja mogoče doseči raven dušika 11,3 mg/L (kar ustreza 50 mg/L NO_3) v vodi pri vseh tipih tal, in raven presežka fosforja, ki je skoraj ničelna.

(9) Iz predloženih tehničnih in znanstvenih dokumentov je razvidno, da je predlagana količina 250 kg dušika iz živalskega gnoja na hektar letno na kmetijah z vsaj 70 % travinja upravičena na podlagi objektivnih meril, kot so dolge rastne dobe in posevki, ki sprejmejo veliko dušika.

(10) Komisija zato meni, da količina gnoja, ki jo je zahtevala Nizozemska, ne bo vplivala na doseganje ciljev iz Direktive 91/676/EGS, če bodo upoštevani določeni strogi pogoji.

[1] UL L 375, 31.12.1991, str. 1. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

(11) Ti pogoji vključujejo pripravo načrtov gnojenja za vsako posamezno kmetijo, evidenco gnojenja s pomočjo vodenja bilanc gnojenja, periodične analize tal, pozimi travno rušo po koruzi, posebne določbe o oranju trave, prepoved vnašanja gnojila pred oranjem trave in prilagoditev gnojenja, ki upošteva prispevek stročnic. Te določbe so usmerjene v gnojenje, ki ustreza potrebam posevkov, ter v zmanjševanje in preprečevanje izpiranja dušika v vodo.

(12) Da bi se izognili intenzifikaciji, ki bi lahko sledila izvajanju zahtevanega odstopanja, morajo pristojni organi zagotoviti, da proizvodnja gnoja, kar zadeva dušik in fosfor, v skladu z akcijskim programom Nizozemske ne preseže ravni iz leta 2002.

(13) Zahtevano odstopanje je zato treba odobriti.

(14) Ta odločba se uporablja v povezavi z akcijskim programom Nizozemske za obdobje od 2006 do 2009.

(15) Ukrepi, predvideni s to odločbo, so v skladu z mnenjem Odbora za nitrate, ustanovljenega v skladu s členom 9 Direktive 91/676/EGS –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Odstopanje, ki ga je zahtevala Nizozemska s pismom z dne 8. aprila 2005 za vnos večje količine živalskega gnoja, kakor jo določajo uvodni stavki in pododstavek (a) odstavka 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, se odobri ob upoštevanju pogojev iz te direktive.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej odločbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) „Travniška kmetija“ pomeni kmetijsko gospodarstvo, kjer 70 % ali več površine, primerne za gnojenje, pokriva trava.

(b) „Pašna živina“ pomeni govedo (razen telet, rejenih za meso), ovce, koze, konje, osle, jelenjad in vodne bivole.

(c) „Kmetijsko zemljišče“ pomeni površino, ki jo ima kmet v lasti, v najemu ali z njo upravlja na podlagi druge pisne individualne pogodbe, in za katero ima odgovornost upravljanja.

(d) „Trava“ pomeni trajno travinje ali začasno travinje, če se vzdržuje manj kot štiri leta.

Člen 3

Področje uporabe

Ta odločba se uporablja na individualni podlagi in pod pogoji iz členov 4, 5 in 6 za travniške kmetije.

Člen 4

Letna dovoljenja in obveznosti

1. Kmetje, ki hočejo, da se jim odobri odstopanje, pristojnim organom vsako leto predložijo zahtevek.

2. Skupaj z letnim zahtevkom iz odstavka 1 se pisno obvežejo, da bodo izpolnjevali pogoje iz členov 5 in 6.

3. Pristojni organi zagotovijo, da so vsi zahtevki za odstopanje in bilance gnojenja podvržene upravnemu nadzoru. Če nadzor, ki ga izvajajo nacionalni organi nad zahtevki iz odstavka 1, pokaže, da pogoji iz členov 5 in 6 niso izpolnjeni, se o tem obvesti vlagatelj zahtevka. V tem primeru velja zahtevek za zavrnjenega.

Člen 5

Vnos gnoja in drugih gnojil

1. Količina živalskega gnoja pašne živine, ki se vsako leto vnese v tla na travniških kmetijah, tudi preko živali samih, ne sme presegati količine gnoja, ki vsebuje 250 kg dušika na hektar, pod pogoji iz odstavkov 2 do 7.

2. Skupni vnos dušika ustreza potrebam po hranilih zadevnega posevka in količini hranil v tleh.

3. Za vsako kmetijo je treba voditi načrt gnojenja, ki opisuje kolobarjenje posevkov na kmetijskem zemljišču ter načrtovani vnos gnoja, dušika in fosfatnih gnojil. Na voljo mora biti na kmetiji najkasneje 1. februarja.

Načrt gnojenja mora vključevati naslednje:

(a) število glav živine, opis sistema namestitve in sistema za shranjevanje, vključno z velikostjo prostora, ki je na razpolago za skladiščenje gnoja;

(b) izračun dušika iz gnoja (z odštevkom izgub pri namestitvi in shranjevanju) in fosforja, ki se proizvedeta na kmetiji;

(c) načrt kolobarjenja posevkov in površino za vsak posevek, vključno s skico položajev posameznih polj;

(d) predvidene potrebe posevka po dušiku in fosforju;

(e) količino in vrsto gnoja, ki se dostavi naročnikom in ni namenjen uporabi na kmetijskem zemljišču;

(f) količino gnoja, uporabljenega na kmetijskem zemljišču, ki izvira od drugje;

(g) izračun prispevka mineralizacije organske snovi, stročnic in nanosov iz zraka ter količine dušika, ki je v tleh v trenutku, ko ga začnejo posevki izkoriščati v večji meri;

(h) količino vnesenega dušika in fosforja iz gnoja za vsako polje (parcele, ki so homogene glede na vrsto posevka in tip tal);

(i) količino vnesenega dušika in fosforja iz kemičnih in drugih gnojil za vsako polje;

(j) izračune, na podlagi katerih je možna ocena, ali so izpolnjena merila za vnos dušika in fosforja.

Načrte je treba popraviti najpozneje sedem dni po vsaki spremembi v kmetijski praksi, da se zagotovi skladnost med načrti in dejansko kmetijsko prakso.

4. Vsaka kmetija vodi bilanco gnojenja, ki se predloži pristojnemu organu za vsako koledarsko leto. Vsebovati mora naslednje:

(a) velikost posejanih površin;

(b) število glav in vrsto živine;

(c) količino gnoja, ki ga proizvede posamezna žival;

(d) količino gnojil, ki izvirajo od drugje;

(e) količino gnoja, ki se dostavi drugam, skupaj s podatkom, komu se dostavi.

5. Vsaka travniška kmetija, za katero je odobreno individualno odstopanje, se strinja, da se lahko vnos gnojil in bilanca gnojenja preverjata.

6. Za vsako kmetijo, za katero je odobreno individualno odstopanje, se opravljajo periodične analize dušika in fosforja v tleh, in sicer najmanj vsaka štiri leta za vsako območje kmetije, ki je homogeno glede na kolobarjenje posevkov in tip tal.

Za vsako homogeno območje kmetije se po oranju travinja opravi analiza dušika v zvezi z vsebnostjo mineralnega dušika in parametri za oceno prispevka dušika zaradi mineralizacije organske snovi.

V zvezi z analizami iz prvega in drugega odstavka se zahteva vsaj ena analiza na 5 hektarjev površin.

7. Gnoj se ne sme nanašati jeseni pred pridelavo trave.

Člen 6

Pokritost zemljišča

1. Na 70 % ali več površin, ki so na kmetijah primerne za vnos gnoja, se goji trava. Kmetje, za katere je odobreno individualno odstopanje, izvajajo naslednje ukrepe:

(a) na peščenih in puhličastih tleh se po koruzi pozimi goji trava ali drug posevek, ki pokriva zemljo, s čimer se občutno zmanjša spiranje;

(b) dosevki se ne orjejo pred 1. februarjem, da se zagotovi stalen rastlinski plašč na obdelovalni površini zaradi povračila podtalnih jesenskih izgub nitratov in omejitve zimskih izgub;

(c) trava na peščenih in puhličastih tleh se orje spomladi;

(d) oranju trave na vseh tipih tal takoj sledijo posevki z visoko potrebo po dušiku, gnojenje pa temelji na analizi tal glede mineralnega dušika in drugih parametrov, ki predstavljajo osnovo za oceno količine dušika, ki se sprosti zaradi mineralizacije organske snovi v tleh;

(e) če kolobarjenje posevkov vključuje stročnice ali druge rastline, ki vežejo atmosferski dušik, se vnos gnojil ustrezno zmanjša.

2. Z odstopanjem od točke (c) je oranje trave jeseni dovoljeno pri sajenju cvetličnih čebulic.

Člen 7

Ukrepi v zvezi s proizvodnjo gnoja

Nacionalni organi zagotovijo, da proizvodnja gnoja, kar zadeva dušik in fosfor, ne preseže ravni iz leta 2002.

Člen 8

Spremljanje

1. Pristojni organ sestavi zemljevide, iz katerih so razvidni odstotki travniških kmetij, živine in kmetijskih zemljišč, za katere je v vsaki upravni enoti odobreno individualno odstopanje, ter jih vsako leto posodobi.

Ti zemljevidi se vsako leto predložijo Komisiji, in sicer prvič v drugi četrtini leta 2006.

2. Za spremljanje območij, za katera je odobreno odstopanje, se vzpostavi in vzdržuje mreža za spremljanje za vzorčenje talne vode, potokov in plitve podtalnice.

Mreža za spremljanje, ki pokriva vsaj 300 kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, mora biti reprezentativna za vsak tip tal (glina, šota, peščena tla in peščena puhličasta tla), prakse gnojenja in kolobarjenje posevkov. Sestava mreže za spremljanje se v času uporabe te odločbe ne sme spreminjati.

3. Raziskave in stalne analize hranil zagotavljajo podatke o lokalni rabi zemljišč, kolobarjenju posevkov in kmetijskih praksah na kmetijah, za katere je odobreno individualno odstopanje. Ti podatki se lahko uporabijo za modelno zasnovane izračune obsega spiranja nitratov in izgub fosforja na poljih, na katerih se vnaša do 250 kg dušika iz gnoja pašne živine na hektar letno.

4. Plitva podtalnica, talne vode, odpadne vode in potoki na kmetijah, ki jih pokriva mreža za spremljanje, so vir podatkov o koncentraciji dušika in fosforja v vodi, ki izteka iz območja korenin in se izliva v podtalnico in sistem talnih voda.

5. Na kmetijskih površinah s peščenimi tlemi se poostri spremljanje kakovosti vode.

Člen 9

Kontrole

1. Pristojni nacionalni organ izvaja upravne kontrole vseh kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, da oceni, ali upoštevajo najvišjo količino 250 kg dušika iz gnoja pašne živine na hektar letno, merila glede skupne količine vnesenega dušika in pogoje za rabo zemljišč.

2. Na podlagi analize tveganja, rezultatov kontrol iz prejšnjih let in rezultatov splošnih naključnih kontrol zakonodaje o izvajanju Direktive 91/676/EGS se vzpostavi program pregledov.

Na vsaj 5 % kmetij, za katere je odobreno individualno odstopanje, se izvedejo posebni pregledi v zvezi z rabo zemljišč, številom glav živine in proizvodnjo gnoja.

Na vsaj 3 % kmetij se izvedejo poljski pregledi v zvezi s pogoji iz členov 5 in 6.

Člen 10

Poročanje

1. Pristojni organ Komisiji vsako leto predloži rezultate spremljanja, skupaj s strnjenim poročilom o načinu vrednotenja (nadzor na ravni kmetij, vključno s podatki, temelječimi na rezultatih upravnih in poljskih pregledov, o kmetijah, ki se ne držijo določb) ter spreminjanju kakovosti vode (na podlagi spremljanja spiranja v območju korenin, kakovosti površinske/-talne vode in modelno zasnovanih izračunov).

Prvo poročilo se pošlje najpozneje marca 2007, poznejša letna poročila pa najpozneje marca 2008, 2009 in 2010.

2. Poleg podatkov iz odstavka 1 vsebuje poročilo tudi naslednje:

(a) podatke o gnojenju za vse kmetije, za katere je odobreno individualno odstopanje;

(b) podatke o spreminjanju števila glav živine za vsako kategorijo živine na Nizozemskem in na kmetijah, za katere je dovoljeno individualno odstopanje;

(c) podatke o spreminjanju nacionalne proizvodnje gnoja glede na dušik in fosfat;

(d) povzetek rezultatov kontrol v povezavi s koeficientom izločanja prašičjega in perutninskega gnoja na državni ravni.

3. Dobljene rezultate bo Komisija upoštevala pri morebitnem novem zahtevku nizozemskih organov za odstopanje.

4. Da se zagotovi vpogled v upravljanje travniških kmetij, za katere je dovoljeno odstopanje, in v doseženo raven optimizacije upravljanja, pristojni organ vsako leto za različne tipe tal in posevkov pripravi poročilo o gnojenju in donosu in ga predloži Komisiji.

Člen 11

Uporaba

Ta odločba začne veljati 1. januarja 2006.

Veljati preneha 31. decembra 2009.

Člen 12

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Nizozemsko.

V Bruslju, 8. decembra 2005

Za Komisijo
Stavros DIMAS
Član Komisije